

Disposició final segona. Entrada en vigor.

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 12 de novembre de 2004.

JUAN CARLOS R.

La ministra d'Agricultura, Pesca i Alimentació,
ELENA ESPINOSA MANGANA

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

19311 REIAL DECRET 2177/2004, de 12 de novembre, pel qual es modifica el Reial decret 1215/1997, de 18 de juliol, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització dels treballadors dels equips de treball, en matèria de treballs temporals en altura. («BOE» 274, de 13-11-2004.)

La Directiva 89/655/CEE del Consell, de 30 de novembre de 1989, modificada per la Directiva 95/63/CE del Consell, de 5 de desembre de 1995, va establir les disposicions mínimes de seguretat i de salut per a la utilització dels treballadors a la feina dels equips de treball. Les dues directives van ser incorporades al dret espanyol mitjançant el Reial decret 1215/1997, de 18 de juliol, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització dels treballadors dels equips de treball.

Posteriorment, va ser aprovada la Directiva 2001/45/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 27 de juny de 2001, per la qual es modifica la Directiva 89/655/CEE.

Mitjançant aquest Reial decret es procedeix a incorporar al dret espanyol el contingut de la Directiva 2001/45/CE, per a la qual cosa cal modificar el Reial decret 1215/1997, de 18 de juliol.

En el seu article únic es presenten les modificacions que s'introdueixen al Reial decret 1215/1997, de 18 de juliol.

La primera modificació, mitjançant la qual es fa una nova redacció del punt 6 de l'apartat 1 de l'annex I, té per objecte introduir disposicions específiques aplicables a les escales de mà, les bastides i els sistemes utilitzats en les tècniques d'accés i posicionament mitjançant cordes, comunament coneguts com a «treballs verticals».

Mitjançant la segona modificació, s'introdueix un nou apartat 4 a l'annex II, en el qual s'inclouen disposicions relatives a la utilització dels equips de treball per a la realització de treballs temporals en altura.

Mitjançant la tercera modificació, s'afegeix un nou paràgraf a la disposició derogatòria única, de manera que queden expressament derogades determinades disposicions incloses en diverses normes i referides fonamentalment a les bastides.

Per mitjà de la disposició addicional única s'especifica que l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball ha de modificar la guia tècnica relativa a equips de treball i desenvolupar els criteris tècnics adequats per al muntatge, la utilització i el desmuntatge de bastides.

Les disposicions finals primera i segona modifiquen dues normes, el Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, pel qual s'estableixen disposicions mínimes de seguretat i salut en els llocs de treball, i el Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció, per tal d'ajustar el seu contingut al que disposa aquest Reial

decret. Finalment, la disposició final tercera reconeix el caràcter de legislació laboral i de norma bàsica de la regulació continguda en el Reial decret.

En l'elaboració d'aquest Reial decret s'ha consultat les organitzacions empresarials i sindicals més representatives i s'ha escoltat la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball.

Aquest Reial decret es dicta de conformitat amb l'article 6 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals.

En virtut d'això, a proposta dels ministres de Treball i Afers Socials i d'Indústria, Turisme i Comerç, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 12 de novembre de 2004,

DISPOSO:

Article únic. Modificació del Reial decret 1215/1997, de 18 de juliol, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització dels treballadors dels equips de treball.

El Reial decret 1215/1997, de 18 de juliol, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització dels treballadors dels equips de treball, es modifica en els termes següents:

U. L'apartat 1.6 de l'annex I, «Disposicions mínimes aplicables als equips de treball», queda redactat de la manera següent:

«6. Si és necessari per a la seguretat o salut dels treballadors, els equips de treball i els seus elements han d'estar estabilitzats per fixació o per altres mitjans. Els equips de treball la utilització prevista dels quals requereixi que els treballadors s'hi situïn a sobre han de disposar dels mitjans adequats per garantir que l'accés i la permanència en aquests equips no suposi un risc per a la seva seguretat i salut. En particular, llevat del cas de les escales de mà i dels sistemes utilitzats en les tècniques d'accés i posicionament mitjançant cordes, quan hi hagi un risc de caiguda d'altura de més de dos metres, els equips de treball han de disposar de baranes o de qualsevol altre sistema de protecció col·lectiva que proporcioni una seguretat equivalent. Les baranes han de ser resistents, d'una altura mínima de 90 centímetres i, quan sigui necessari per impedir el pas o relliscades dels treballadors o per evitar que caiguin objectes, han de disposar, respectivament, d'una protecció intermèdia i d'un entornpeu.

Les escales de mà, les bastides i els sistemes utilitzats en les tècniques d'accés i posicionament mitjançant cordes han de tenir la resistència i els elements necessaris de suport o subjecció, o tots dos, perquè la seva utilització en les condicions per a les quals han estat dissenyats no suposi un risc de caiguda per trençament o desplaçament. En particular, les escales de tisora han de disposar d'elements de seguretat que impedeixin que s'obrin en ser utilitzades.»

Dos. S'introdueix un nou apartat 4 a l'annex II, «Disposicions relatives a la utilització dels equips de treball», el text del qual s'insereix com a annex d'aquest Reial decret, en el qual s'inclouen disposicions relatives a la utilització dels equips de treball per a la realització de treballs temporals en altura.

Tres. S'afegeix un nou paràgraf a la disposició derogatòria única, amb la redacció següent:

«Així mateix, queden derogats expressament:

a) El capítol VII del Reglament de seguretat i higiene en el treball, aprovat per l'Ordre de 31 de gener de 1940.

b) El capítol III del Reglament de seguretat del treball en la indústria de la construcció i obres públiques, aprovat per l'Ordre de 20 de maig de 1952.»

Disposició addicional única. *Guia tècnica.*

L'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball ha d'incloure les modificacions necessàries a la Guia tècnica per a l'avaluació i prevenció dels riscos relatius a la utilització dels equips de treball, per tal d'adaptar-la a les modificacions que introdueix aquest Reial decret i mantenir-la actualitzada. En particular, l'Institut esmentat ha d'incloure els criteris tècnics adequats tant per al muntatge, la utilització i el desmuntatge de bastides, com per a la realització de les tècniques d'accés i posicionament mitjançant cordes.

Disposició final primera. *Modificació del Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en els llocs de treball.*

Es modifica l'apartat A.9 de l'annex I del Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en els llocs de treball, que queda redactat de la manera següent:

«9. Les escales de mà dels llocs de treball s'han d'ajustar al que estableix la seva normativa específica.»

Disposició final segona. *Modificació del Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció.*

Es modifica l'apartat C.5 de l'annex IV del Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció, que queda redactat de la manera següent:

«5. Bastides i escales.

a) Les bastides, així com les seves plataformes, passarel·les i escales, s'han d'ajustar al que estableix la seva normativa específica.

b) Les escales de mà dels llocs de treball s'han d'ajustar al que estableix la seva normativa específica.»

Disposició final tercera. *Fonament constitucional.*

1. D'acord amb el que disposa l'apartat 1 de la disposició addicional tercera de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, aquest Reial decret constitueix legislació laboral, dictada a l'empara de l'article 149.1.7a de la Constitució.

2. D'acord amb el que preveu l'apartat 2 de la disposició addicional tercera de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, aquest Reial decret constitueix norma bàsica respecte del personal civil amb relació de caràcter administratiu o estatutari al servei de les administracions públiques, dictada a l'empara de l'article 149.1.18a de la Constitució.

Madrid, 12 de novembre de 2004.

JUAN CARLOS R.

ANNEX

«4. Disposicions relatives a la utilització dels equips de treball per a la realització de treballs temporals en altura.

4.1 Disposicions generals.

4.1.1 Si, en aplicació del que disposen la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, en concret, en els seus articles 15, 16 i 17, i l'article 3 d'aquest Reial decret, no es poden efectuar treballs temporals en altura de manera segura i en condicions ergonòmiques acceptables des d'una superfície adequada, s'han d'escollir els equips de treball més apropiats per garantir i mantenir unes condicions de treball segures, tenint en compte, en particular, que s'ha de donar prioritat a les mesures de protecció col·lectiva enfront de les mesures de protecció individual i que l'elecció no es pot subordinar a criteris econòmics. Les dimensions dels equips de treball han d'estar adaptades a la naturalesa de la feina i a les dificultats previsibles i han de permetre una circulació sense perill.

L'elecció del tipus més convenient de mitjà d'accés als llocs de treball temporal en altura s'ha d'efectuar en funció de la freqüència de circulació, l'altura a què s'hagi de pujar i la durada de la utilització. L'elecció efectuada ha de permetre l'evacuació en cas de perill imminent. El pas en les dues direccions entre el mitjà d'accés i les plataformes, taulers o passarel·les no ha d'augmentar el risc de caiguda.

4.1.2 La utilització d'una escala de mà com a lloc de treball en altura s'ha de limitar a les circumstàncies en què, tenint en compte el que disposa l'apartat 4.1.1, la utilització d'altres equips de treball més segurs no estigui justificada pel baix nivell de risc i per les característiques dels emplaçaments que l'empresari no pugui modificar.

4.1.3 La utilització de les tècniques d'accés i de posicionament mitjançant cordes s'ha de limitar a circumstàncies en què l'avaluació del risc indiqui que el treball es pot executar de manera segura i en què, a més, la utilització d'un altre equip de treball més segur no estigui justificada.

Tenint en compte l'avaluació del risc i, especialment, en funció de la durada del treball i de les exigències de caràcter ergonòmic, s'ha de facilitar un seient proveït dels accessoris apropiats.

4.1.4 Depenent del tipus d'equip de treball elegit d'acord amb els apartats anteriors, s'han de determinar les mesures adequades per reduir al màxim els riscos inherents a aquest tipus d'equip per als treballadors. En cas que sigui necessari, s'ha de preveure la instal·lació d'uns dispositius de protecció contra caigudes. Aquests dispositius han de tenir una configuració i una resistència adequades per prevenir o aturar les caigudes d'altura i, en la mesura que sigui possible, evitar les lesions dels treballadors. Els dispositius de protecció col·lectiva contra caigudes només es poden interompre en els punts d'accés a una escala o a una escala de mà.

4.1.5 Quan l'accés a l'equip de treball o l'execució d'una tasca particular exigeixi la retirada temporal d'un dispositiu de protecció col·lectiva contra caigudes, s'han de preveure mesures compensatòries i eficaces de seguretat, que s'han d'especificar en la planificació de l'activitat preventiva. No es pot executar el treball sense l'adopció prèvia de les mesures esmentades. Una vegada finalitzat aquest treball particular, sigui de forma definitiva o temporal, s'han de tornar a col·locar al seu lloc els dispositius de protecció col·lectiva contra caigudes.

4.1.6 Els treballs temporals en altura només es poden efectuar quan les condicions meteorològiques no posin en perill la salut i la seguretat dels treballadors.

La vicepresidenta primera del Govern
i ministra de la Presidència,

MARÍATERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ

4.2 Disposicions específiques sobre la utilització d'escalas de mà.

4.2.1 Les escalas de mà s'han de col·locar de manera que l'estabilitat durant la seva utilització estigui assegurada. Els punts de suport de les escalas de mà s'han d'assentar sòlidament sobre un suport de dimensions adequades i estable, resistent i immòbil, de manera que els travessers quedin en posició horitzontal. Les escalas suspeses s'han de fixar de forma segura i, excepte les de corda, de manera que no es puguin desplaçar i s'evitin els moviments de balanceig.

4.2.2 S'ha d'impedir que els peus rellisquin de les escalas de mà durant la seva utilització, sigui mitjançant la fixació de la part superior o inferior dels travessers, sigui mitjançant qualsevol dispositiu antilliscant o qualsevol altra solució d'eficàcia equivalent. Les escalas de mà per a fins d'accés han de tenir la longitud necessària per sobresortir almenys un metre del pla de treball al qual s'accedeix. Les escalas compostes de diversos elements adaptables o extensibles s'ha d'utilitzar de manera que la immobilització recíproca dels diferents elements estigui assegurada. Les escalas amb rodes s'han d'haver immobilitzades abans d'accedir-hi. Les escalas de mà simples s'han de col·locar, en la mesura que sigui possible, formant un angle aproximat de 75 graus amb l'horitzontal.

4.2.3 L'ascens, el descens i els treballs des d'escalas s'han d'efectuar de cara a aquestes. Les escalas de mà s'han d'utilitzar de manera que els treballadors puguin tenir en tot moment un punt de suport i de subjecció segurs. Els treballs a més de 3,5 metres d'altura, des del punt d'operació a terra, que requereixin moviments o esforços perillosos per a l'estabilitat del treballador només es poden fer si es fa servir un equip de protecció individual anticaiguda o s'adopten altres mesures de protecció alternatives. El transport a mà d'una càrrega per una escala de mà s'ha de fer de manera que això no impedeixi una subjecció segura. Es prohibeix el transport i la manipulació de càrregues per escalas o des d'escalas de mà quan el seu pes o dimensions puguin comprometre la seguretat del treballador. Les escalas de mà no les han de fer servir dues o més persones simultàniament.

4.2.4 No s'han d'utilitzar escalas de mà i, en particular, escalas de més de cinc metres de longitud, que no ofereixin garanties sobre la seva resistència. Queda prohibit l'ús d'escalas de mà de construcció improvisada.

4.2.5 Les escalas de mà s'han de revisar periòdicament. Es prohibeix la utilització d'escalas de fusta pintades, per la dificultat que això suposa per detectar-hi possibles defectes.

4.3 Disposicions específiques relatives a la utilització de les bastides.

4.3.1 Les bastides s'han de projectar, muntar i mantenir convenientment de manera que s'eviti que es desplomïn o que es desplacin accidentalment. Les plataformes de treball, les passarel·les i les escalas de les bastides s'han de construir, dimensionar, protegir i utilitzar de forma que s'eviti que les persones caiguin o estiguin exposades a caigudes d'objectes. A aquest efecte, les seves mesures s'han d'ajustar al nombre de treballadors que les hagin de fer servir.

4.3.2 Quan no es disposi de la nota de càlcul de la bastida escollida, o quan les configuracions estructurals previstes no hi estiguin previstes, s'ha d'efectuar un càlcul de resistència i estabilitat, llevat que la bastida estigui muntada segons una configuració tipus generalment reconeguda.

4.3.3 En funció de la complexitat de la bastida escollida, s'ha d'elaborar un pla de muntatge, d'utilització i de desmuntatge. Aquest pla i el càlcul a què es refereix l'apartat anterior han de ser realitzats per una persona

amb una formació universitària que l'habiliti per portar a terme aquestes activitats. Aquest pla pot adoptar la forma d'un pla d'aplicació generalitzada, completat amb elements corresponents als detalls específics de la bastida de què es tracti.

Als efectes del que disposa el paràgraf anterior, el pla de muntatge, d'utilització i de desmuntatge és obligatori en els tipus de bastides següents:

a) Plataformes suspeses de nivell variable (d'accionament manual o motoritzades), instal·lades temporalment sobre un edifici o una estructura per a tasques específiques, i plataformes elevadores sobre pal.

b) Bastides constituïdes amb elements prefabricats recolzats sobre terreny natural, soleres de formigó, forjats, voladissos o altres elements l'altura dels quals, des del nivell inferior de suport fins a la coronació de la bastimentada, excedeixi els sis metres o que disposin d'elements horitzontals que salvin volades i distàncies superiors entre suports de més de vuit metres. Se n'exceptuen les bastides de cavallets.

c) Bastides instal·lades a l'exterior, sobre terrats, cúpules, teulades o estructures superiors la distància dels quals entre el nivell de suport i el nivell del terreny o del terra excedeixi els 24 metres d'altura.

d) Torres d'accés i torres de treball mòbils en què els treballs s'efectuïn a més de sis metres d'altura des del punt d'operació fins al terra.

No obstant això, quan es tracti de bastides que, malgrat estar incloses entre les esmentades anteriorment, disposin del marcatge «009CE», perquè els és aplicable una normativa específica en matèria de comercialització, l'esmentat pla pot ser substituït per les instruccions específiques del fabricant, proveïdor o subministrador, sobre el muntatge, la utilització i el desmuntatge dels equips, llevat que aquestes operacions es facin de forma o en condicions o circumstàncies no previstes en les instruccions esmentades.

4.3.4 Els elements de suport d'una bastida han d'estar protegits contra el risc de rrelliscada, sigui mitjançant subjecció a la superfície de suport, sigui mitjançant un dispositiu antilliscant, o bé mitjançant qualsevol altra solució d'eficàcia equivalent, i la superfície portant ha de tenir una capacitat suficient. S'ha de garantir l'estabilitat de la bastida. S'ha d'impedir mitjançant dispositius adequats el desplaçament inesperat de les bastides mòbils durant els treballs en altura.

4.3.5 Les dimensions, la forma i la disposició de les plataformes d'una bastida han de ser apropiades per al tipus de treball que s'hi ha de realitzar, han de ser adequades a les càrregues que hagin de suportar i permetre que s'hi treballi i s'hi circuli amb seguretat. Les plataformes de les bastides s'han de muntar de tal manera que els seus components no es desplacin durant una utilització normal. No hi ha d'haver cap buit perillós entre els components de les plataformes i els dispositius verticals de protecció col·lectiva contra caigudes.

4.3.6 Quan algunes parts d'una bastida no estiguin preparades per ser utilitzades, en particular durant el muntatge, el desmuntatge o les transformacions, aquestes parts han de disposar de senyals d'advertència de perill general, d'acord amb el Reial decret 485/1997, de 14 d'abril, sobre senyalització de seguretat i salut al centre de treball, i delimitades convenientment mitjançant elements físics que impedeixin l'accés a la zona de perill.

4.3.7 Les bastides només poden ser muntades, desmuntades o modificades substancialment sota la direcció d'una persona amb una formació universitària o professional que l'habiliti per a això, i per treballadors que hagin rebut una formació adequada i específica per a les operacions previstes, que els permeti enfrontar-se a riscos específics de conformitat amb les disposicions de l'article 5, destinada en particular a:

- a) La comprensió del pla de muntatge, desmuntatge o transformació de la bastida de què es tracti.
- b) La seguretat durant el muntatge, el desmuntatge o la transformació de la bastida de què es tracti.
- c) Les mesures de prevenció de riscos de caiguda de persones o d'objectes.
- d) Les mesures de seguretat en cas de canvi de les condicions meteorològiques que puguin afectar negativament la seguretat de la bastida de què es tracti.
- e) Les condicions de càrrega admissible.
- f) Qualsevol altre risc que comportin les esmentades operacions de muntatge, desmuntatge i transformació.

Tant els treballadors afectats com la persona que supervisi han de disposar del pla de muntatge i desmuntatge que esmenta l'apartat 4.3.3, inclosa qualsevol instrucció que pugui contenir.

Quan, de conformitat amb l'apartat 4.3.3, no sigui necessària l'elaboració d'un pla de muntatge, utilització i desmuntatge, les operacions previstes en aquest apartat també poden ser dirigides per una persona que disposi d'una experiència en aquesta matèria de més de dos anys certificada per l'empresari i compti amb la formació preventiva corresponent, com a mínim, a les funcions de nivell bàsic, d'acord amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 35 del Reglament dels serveis de prevenció, aprovat pel Reial decret 39/1997, de 17 de gener.

4.3.8 Les bastides han de ser inspeccionades per una persona amb una formació universitària o professional que l'habiliti per a això:

- a) Abans de la posada en servei.
- b) A continuació, periòdicament.
- c) Després de qualsevol modificació, període de no-utilització, exposició a la intempèrie, sacsejades sísmiques, o qualsevol altra circumstància que hagi pogut afectar la seva resistència o la seva estabilitat.

Quan, de conformitat amb l'apartat 4.3.3, no sigui necessària l'elaboració d'un pla de muntatge, utilització i desmuntatge, les operacions que preveu aquest apartat també poden ser dirigides per una persona que disposi d'una experiència certificada per l'empresari en aquesta matèria de més de dos anys i compti amb la formació preventiva corresponent, com a mínim, a les funcions de nivell bàsic, d'acord amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 35 del Reglament dels serveis de prevenció, aprovat pel Reial decret 39/1997, de 17 de gener.

4.4 Disposicions específiques sobre la utilització de les tècniques d'accés i de posicionament mitjançant cordes.

4.4.1 La utilització de les tècniques d'accés i de posicionament mitjançant cordes ha de complir les condicions següents:

- a) El sistema ha de constar com a mínim de dues cordes amb subjecció independent, una com a mitjà d'accés, de descens i de suport (corda de treball) i l'altra com a mitjà d'emergència (corda de seguretat).
- b) S'ha de facilitar als treballadors uns arnesos adequats, que han d'utilitzar i connectar a la corda de seguretat.
- c) La corda de treball ha d'estar equipada amb un mecanisme segur d'ascens i descens i disposar d'un sistema de bloqueig automàtic amb la finalitat d'impedir la caiguda en cas que l'usuari perdi el control del seu moviment. La corda de seguretat ha d'estar equipada amb un dispositiu mòbil contra caigudes que segueixi els desplaçaments del treballador.
- d) Les eines i altres accessoris que hagi d'utilitzar el treballador han d'estar subjectes a l'arnès o al seient del treballador o subjectes per altres mitjans adequats.

e) El treball s'ha de planificar i supervisar correctament, de manera que, en cas d'emergència, es pugui socórrer immediatament el treballador.

f) D'acord amb les disposicions de l'article 5, s'ha d'impartir als treballadors afectats una formació adequada i específica per a les operacions previstes, destinada, en particular, a:

- 1r Les tècniques per a la progressió mitjançant cordes i sobre estructures.
- 2n Els sistemes de subjecció.
- 3r Els sistemes anticaiguda.
- 4t Les normes sobre la cura, el manteniment i la verificació de l'equip de treball i de seguretat.
- 5è Les tècniques de salvament de persones accidentades en suspensió.
- 6è Les mesures de seguretat davant condicions meteorològiques que puguin afectar la seguretat.
- 7è Les tècniques segures de manipulació de càrregues en altura.

4.4.2 En circumstàncies excepcionals en què, tenint en compte l'avaluació del risc, la utilització d'una segona corda faci més perillosa la feina, es pot admetre la utilització d'una sola corda, sempre que es justifiquin les raons tècniques que ho motivin i es prenguin les mesures adequades per garantir la seguretat.»

19312 REIAL DECRET 2178/2004, de 12 de novembre, pel qual es prohibeix utilitzar determinades substàncies d'efecte hormonal i tiroestàtic i substàncies betaagonistes d'ús en la cria de bestiar. («BOE» 274, de 13-11-2004.)

Els residus que deixen a la carn i altres productes d'origen animal algunes substàncies d'efecte tiroestàtic i d'efecte estrogènic, androgènic o gestagen poden ser perillosos per als consumidors i també poden afectar la qualitat dels productes alimentaris d'origen animal. Davant aquesta realitat, la Comunitat Europea va decidir prohibir determinades substàncies d'efecte hormonal i tiroestàtic amb la promulgació de la Directiva 81/602/CEE del Consell, de 31 de juliol de 1981, recollida en el Reial decret 378/1984, de 25 de gener, sobre substàncies d'acció antitiroidea i d'acció hormonal. Aquesta normativa va ser derogada pel Reial decret 1423/1987, de 22 de novembre, pel qual es donen normes sobre substàncies d'acció hormonal i tiroestàtica d'ús en els animals, que transposava les directives 85/358/CEE del Consell, de 16 de juliol de 1985, i 85/649/CEE del Consell, de 31 de desembre de 1985.

Posteriorment, el Reial decret 570/1990, de 27 d'abril, relatiu a l'intercanvi d'animals tractats amb determinades substàncies d'efecte hormonal i la seva carn, en transposar la Directiva 88/299/CEE del Consell, de 17 de maig de 1988, va establir l'autorització d'excepcions respecte als intercanvis intracomunitaris i a la importació procedent de països tercers de determinats animals que haguessin estat tractats amb substàncies hormonals, així com de la carn procedent dels animals esmentats.

Tenint en compte que en la cria d'animals s'utilitzen il·legalment substàncies d'efecte anabolitzant, com les substàncies betaagonistes, estilbens i tiroestàtics, per estimular el creixement i la productivitat dels animals, es va aprovar la Directiva 96/22/CE del Consell, de 29 d'abril de 1996, per la qual es prohibeix utilitzar determinades substàncies d'efecte hormonal i tiroestàtic i substàncies